

GRUPS D'ESTUDI

sobre qüestions rellevants de l'*Informe de síntesi* de la primera sessió
de la XVI Assemblea general ordinària del Sínode dels Bisbes

PER UNA ESGLÉSIA SINODAL:
COMUNIÓ, PARTICIPACIÓ, MISSIÓ

GRUP D'ESTUDI N. 5

SOBRE LA PARTICIPACIÓ DE LES DONES EN LA VIDA I EN EL GOVERN DE L'ESGLÉSIA

SÍNTESI

[Text original: italià]

L'*Informe final* del Grup 5 es divideix en tres parts.

La primera part explica la història del Grup 5 del Sínode sobre la sinodalitat i il·lustra els passos històrics i metodològics de la redacció de l'*Informe final*.

La segona part ofereix una síntesi raonada dels temes que sorgits de l'aprofundiment sinodal i està formada per cinc paràgrafs: *Per complir una promesa*; *Qüestions fonamentals (I): naturalesa relacional de l'ésser humà*; *Qüestions fonamentals (II): la potestas*; *Qüestions fonamentals (III): els ministeris*; *Punt de fuga: la dimensió carismàtica del paper de les dones en l'Església*.

En aquesta breu síntesi, sembla oportú recordar dos temes particularment desenvolupats en aquesta secció de l'*Informe final*.

El primer tema es refereix al fet que la reflexió sobre la participació de les dones en l'Església no pot prescindir de considerar el masculí i el femení junts, com a part d'una mateixa missió, en un context eclesiològic de comunió. Per tant, cal reflexionar en particular sobre la reformulació dels àmbits de competència del ministeri ordenat. De fet, «la configuració del sacerdot amb Crist Cap –és a dir, com a font capital de la gràcia– no implica una exaltació que el col·loqui per sobre de la resta» (Exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, n. 104). Més aviat, «quan s'afirma que el sacerdot és signe de “Crist cap”, el sentit principal és que Crist és la font de la gràcia: ell és el cap de l'Església “perquè té el poder de fer córrer la gràcia per tots els membres de l'Església” [Sant Tomàs D'AQUINO, *Summa Theologiae*, III, q. 8, a. 1, resp.]» (Exhortació apostòlica *Estimada Amazonia*, n. 87). Per això, és bo recordar, com va reiterar sant Joan Pau II, que «fins i tot si l'Església té una estructura “jeràrquica”, tanmateix aquesta estructura està totalment ordenada a la santedat dels membres de Crist» (JOAN PAU II, Carta apostòlica *Mulieris dignitatem* 27). Això és de fonamental importància per comprendre la naturalesa de l'autoritat que ostenta la jerarquia, ja que «la seva clau i el seu eix no són el poder entès com a domini, sinó la potestat d'administrar el sagrament de l'Eucaristia; d'aquí deriva la seva autoritat, que és sempre un servei al poble» (*Evangelii gaudium*, n. 104). És clar que aquestes afirmacions magisterials tenen conseqüències concretes per a la vida eclesial. Redefinir aquests àmbits

de competència podria obrir el camí al reconeixement de nous espais de responsabilitat per a les dones en l'Església. En aquest context, s'obre la possibilitat de nous ministeris, també per al govern de comunitats, per les laïques i els laics, les religioses i els religiosos.

El segon tema té a veure amb el redescobriments de la dimensió carismàtica del rol de les dones en l'Església. De fet, al costat dels ministeris establerts, «s'hi afegeixen ministeris no instituïts ritualment, però exercits amb estabilitat» (*Document final del Sínode del 2023-2024*, n. 76). Aquest fet ja havia estat reconegut per sant Joan Pau II: «Al costat del ministeri ordenat, altres ministeris, instituïts o simplement reconeguts, poden florir en benefici de tota la comunitat, donant-li suport en les seves múltiples necessitats» (Carta apostòlica *Novo millennio ineunte*, n. 46). Aquests serveis no instituïts ritualment responen a una necessitat genuïna del poble de Déu i no representen la simple realització d'un desig personal. En realitat, estan enriquits pels carismes sembrats per l'Esperit, que sempre és donador de tots els dons que necessita per al bé del cos eclesial. Per tant, s'ha de pensar que, allà on hi ha una necessitat per a l'evangelització, l'Esperit ja confereix a algú un carisma per respondre-hi. Quedar-se únicament en el marc de la vida ministerial instituïda, respecte a la participació de les dones en el govern de l'Església, ens limita i empobreix. Aquest camí ministerial podria implicar algunes dones amb certes característiques, capacitats i estils més estretament lligats a una determinada manera de ser i actuar. Els ministeris certament són un gran bé, però no resolen la necessitat de promoure la fecunditat potencial de totes les dones per a la vida de l'Església. Els carismes tenen una presència capil·lar que permet arribar a llocs on les estructures habituals no tenen la capacitat de penetrar-hi. No són una realitat subjectiva i marginal, sinó un do *objectiu* davant de tantes necessitats urgents de les persones que normalment no són exhaurides per les vies estructurals de l'Església.

La tercera part de l'*Informe final* ofereix nombrosos apèndixs que aprofundeixen les qüestions teològiques, pastorals i canòniques afrontades en la segona part; s'hi inclouen diverses propostes i informacions enviades al Grup 5. S'ofereixen els apèndixs següents:

APÈNDIX I

Figures femenines a l'Antic i al Nou Testament

APÈNDIX II

Figures femenines rellevants en la història de l'Església

APÈNDIX III

Testimonis actuals de dones que participen en el govern de l'Església

APÈNDIX IV

El principi marià i el principi petrí

APÈNDIX V

La potestat eclesial

APÈNDIX VI

La contribució del papa Francesc i del papa Lleó XIV sobre el paper de les dones en la vida i el govern de l'Església